

ZAKLJUČCI TRIBINE "AKTUELNI EKOLOŠKI PROBLEMI U BORU"

Na tribini građana koju su 22. oktobra 2019. organizovali Društvo mladih istraživača, Udruženje građana "Grupa 55", Građanska čitaonica Evropa, Pokret za razvoj sela Village, Pokret za novo doba, udruženje Eko East i udruženje Čukaru Peku razgovaralo se o aktuelnim ekološkim problemima u Boru. U raspravi je zaključeno sledeće:

Građani Bora smatraju da je neminovan dalji razvoj rudarstva i metalurgije kao osnovne privredne grane i osnove daljeg razvoja grada i šireg okruženja, ali da je neophodno strogo kontrolisati ekološke posledice koje proizvodnja i prerada metala sa sobom nosi. Obzirom na iskustva dosadašnjeg razvoja ovih grana postavljena su sledeća pitanja strateškim partnerima koji su preuzeli raniji RTB Bor: kompaniji Zijin Bor Cooper doo Bor i državi Srbiji:

1. Da li je nova topionica po završetku izgradnje imala tehnički pregled, da li ima upotrebnu dozvolu i ko ju je izdao? Da li je započela aktivnost na pripremi dokumentacije za tzv. integralnu dozvolu?
2. Kako se poštuje projektovana tehnologije proizvodnje nove topionice?
3. Kakav je kvalitet koncentrata koji se prerađuje, da li je u skladu sa normativima Republike Srbije i EU i ko to kontroliše?
4. Da li se sprovode dokumenta o bezbednosti od hemijskih udesa, posebno u slučajevima visoke koncentracije sumpor dioksida?

U vezi sa aktuelnom ekološkom situacijom koju karakteriše gotovo svakodnevno probijanje maksimalno dozvoljenih količina sumpordioksida i PM10 čestica, kako pokazuju automatske merne stanice Agencije za životnu sredinu i prekoračenja dozvoljenih koncentracija količina pojedinih teških metala, kako pokazuju lokalne merne stanice, zaključeno je sledeće:

1. Zahteva se od rukovodstva i službe zaštite životne sredine u pogonu TIR i na nivou Zijin Bor Cooper doo Bor da redovno obaveštavaju javnost šta preduzimaju da se prekomerno zagađenja iz nove topionice smanji do dozvoljenih i prihvatljivih granica. Redovno obaveštavanje smanjilo bi narasle tenzije i nezadovoljstvo građana u očekivanju da se ozbiljnijim rekonstrukcijama i dogradnjom agregata problem zagađanja dugoročno reši.
2. Zahteva se da lokalni mediji, posebno TV, radio i veb portali, pojačaju informisanje o aktuelnim problemima zagađenja i o tome šta se preduzima za rešavanje ovog problema, za šta je neophodna veća otvorenost nadležnih službi i rukovodstva u pogonu TIR i čitavom Zijin Bor Cooper doo Bor, a posebno veća otvorenost nadležnih državnih organa i stručnih institucija.
3. Potrebno je ubrzati aktivnosti lokalne samouprave grada Bora da proširi monitoring životne sredine i postave nove automatske stanice, za šta su

obezbeđena sredstva u budžetskom fondu za životnu sredinu i sklopljen ugovor o saradnji sa Agencijom za životnu sredinu. Ekološke nevladine organizacije razviće i mehanizme tzv. građanskog monitoringa stanja životne sredine kako bi dopunile državni i lokalni monitoring i tome doprinele bržem rešavanju problema prekomernog zagađenja. Zahteva se i obnavljanje rada ranijeg monitoring tima za kvalitet vazduha na nivou lokalne samouprave koji je pratio rad monitoring stanica i davao stručna objašnjenja o kvalitetu vazduha.

4. Primećeno je da se ponovo pojavljuje problem da zagađenja vazduha u svesti građana potiskuje ostale ekološke probleme - zagađenja voda, zemljišta, otpad, posebno rudnički i dr. koji su takođe veoma izraženi u borskoj sredini, kako u gradu tako i posebno u pojedinim selima. Učesnici tribine zato smatraju da je neophodno, pored stalnog ažuriranja lokalnog Plana zaštite vazduha, i što pre izraditi, usvojiti i početi realizaciju novog Lokalnog ekološkog akcionog plana koji će obuhvatiti sve značajne ekološke probleme, priritetne aktivnosti na njihovom rešavanju u skladu sa novim ekološkim standardima.

5. Učesnici tribine ističu da je važan cilj zaštite životne sredine zaštita zdravlja građana, te je neophodno poboljšati i monitoring zdravlja kako bi se pratili uticaji zagađenja na zdravlje i u skladu s tim predizumale odgovarajuće zdravstvene mere. Zato je neophodno da država i lokalna samouprava ulože više napora i sredstava u odgovarajuće organizovanje i opremanje zdravstvenih službi u Boru.

6. Stepem zagađenja životne sredine u gradu i selima zahteva i bolje organizovanje odgovarajućih komunalnih poslova, pre svega redovno pranje ulica od prašine, kvalitetnije održavanje i povećanje zelenih površina, odnosno intenzivnije pošumljavanje u funkciji stvaranje zaštitne zone prema industrijskim pogonima i dr.

7. Pokrenuta je inicijativa za međusobno povezivanje, veći stepen saradnje i zajednički nastup ekoloških nevladinih organizacija u borbi za smanjenje i kontrolu zagađenja životne sredine i ugrožavanja zdravlja građana. Ocenjuje se da ekološke organizacije u saradnji sa svim ostalim subjektima moraju biti aktivnije, kako u rešavanju lokalnih ekoloških problema tako i utvrđivanju nacionalne ekološke politike, obzirom da rešavanje ekoloških problema Bora kao crne ekološke tačke može biti dobar primer kako se ti problemi mogu rešavati i u drugim sredinama.

8. Učesnici tribine smatraju da se problemi zagađenja tiču svih građana Bora i da se ne mogu povezivati sa nacionalnim i etničkim pitanjima, pogotovu u multinacionalnoj i multikulturalnoj sredini kakav je grad Bor.

Udruženja građana:
GRUPA 55
Društvo mladih istraživača Bor
Građanska čitaonica Evropa
Udruženje Village
Pokret za novo doba
Udruženje Eko East
Udruženje Čukaru Peku